

Zsolt Csalog

Milyenek a csehek?

Aszondja Karesz, rizlingszilvánival töltött
söröskorsójával hadonászva: – Figyelsz? –
aszondja. – Én csak annyit akarok neked mondani,
hogy a csehek – háát, szóval – –

Megmondhatom neked az őszinteséget? Én nem tudom, hogy az micsoda egy nép? Jó, tudom: szláv nép, meg Prága a fő városuk, meg csehül hablatyolnak, knédlit esznek – ezt tudom, mert tanultam, még mint gyerek, meg láttam is a két szememmel. De hogy AMÚGY! Rendbe, nem akarok én senkire rosszat mondani, mer nem is az az ember vagyok – de egy biztos: nem olyan emberek azok, mint mink! Hanem másmilyen emberek.

Például így a szokásokba. Ugye: a magyar embernek megvannak a rendes MAGYAR szokásai. Azoknak meg?! Most részletezzem?

Én amúgy voltam Prágába is, megnéztem magamnak – most mit mondjak? Egy picit Budapest. Kimondhatom őszintén? Nem egy nagy szám! Ilyen üzemi jutalomútra vittek el – na oké, gyerünk akkor! De nem voltam túlságosan oda. Nagy csomó templom – de hát én templomos nem vagyok, mit kezdjek a templomaikkal? Budai oldal, pesti oldal, a kettő közt egy kis Duna–utánzat, de akkorca csak, hogy elfakadok sírva a honvágytól! Meg hidak. Károlyhid – én Istenem! Egy öreg kis valami! Nincsen abba semmi modernség! Hogy minálunk az Ecserin lenne a helye, az ócskásnál! Ha odarakod az Erzsébet–hid mellé, hát rosszul leszel! És akkor hozzá: az egész három nap alatt egy ehető pörköltöz nem lehetett hozzájutni. Ilyen kis mindenfélével leöntött szelet zsömlé, kicsi káposztával, az volt a kaja – neem, gyerekek, hagyjuk ezt, gyerünk hamar haza! Ami meg már direkt idegtépő volt, hogy mindenütt csak uvága, uvága, blablابلabla – na, és akkor értsél belőle valamit! Ezt aztán már végképp nem bírom fölfogni: mér nem lehet rendesen, MAGYARUL kimondani, hogy na ez szék, ez asztal, ez söröskorsó, minek kell helyette – óó, teremtm – Mer oké: a németek is németül beszélnek, a franciák is franciául, nem magyarul, elég baj, most mit csináljak – de hogy CSEHÜL?!

Volt pár év, amikor a csehek is ide jártak a Balatonra, itt áztatta a seggit az egész baráti Csehszlovákia. Énfelőlem jöjjenek, hát ő nekik se tengerük, se Balatonjuk, szegények – ezt én megértem, és ezmiatt még nem vetem meg őket. Nade már annyira ment ez a dolog, hogy akkoriba már nem is magyar tengernek, hanem csak magyar–csehszlovák tengernek hívtuk a Balatont! És pont akkor kellett kitalálni a feleségemnek, hogy na gyerünk már le Aligára egy hétre. Rendbe, nem bánom – hát reméltem belőle egy kis kikapcsolódást magamnak is. De a vége az lett, hogy csak a fene evett egyfolytába – a csehek végett. Hát egy nagy húsleves csehszlovákokból! Nem azt mondom, volt ott egy pár jóseggű csaj csehszlovákba is – de hát mi az Istent kezdjek vele:

csehszlovákul beszél! Hogy akár hiszed, akár nem, én egész héten át minden éjjel a feleségemmel háltam! Ennyi vót nekem a Balaton – a csehek végett!

Nem innánk még valamit? Énnekem rizlingszilvánit – –

Vagy vegyük csak a kultúrájukat: háát, már megbocsáss – – Elhurcolt a feleségem moziba. Cseh film: valami sörgyári izé–mizé. Nagy szám! Jó, végigültem, fegyelmezetten. És akkor mi a poén? Hát az a poén, hogy az anyja a rendezőnek, vagy az írónak, vagy kinek: ünnepélyesen kiüssza egyhajtásra a korsó sört! De figyelj: Isten az anyám, nagyobb korsó volt, mint ez itt! Hát kérdelem én: most ettől hatódjak meg?? Először is ugye: a magyar ember BORT iszik. A sört én soha nem tartottam semminek! D a másik meg: hát az ÉDES ANYJÁRÓL van szó! Figyelj már: énnekem az anyai nagynénim, az ivott. Alkoholista volt, na – elő fordul az ilyen! Hozzá meg még: pálinkát ivott. De rendesen! Nincs ezen mit szépíteni, meg nem is él már az öreglány, elmondom én tenedek őszintén: piált Böske néni, de keményen! De azér megbocsásson a Világ: hogy valaki evvel HENCEGJEN?! Én szerintem magyar ember az illet nem hogy kiteszi az ablakba, de TAGDJA, a vérpadig! Mii, hogy az ÉN ANYÁM, hogy IVOTT?! Te piszokházi szar, HAZUDSZ! A beledet lököm a kutyáknak, ha mégegyszer az én Édes Anyámat a mocskos szájadra veszed!

Vagy ott van például az irodalmuk. Mer ne nézzél már parasztnak, ismerem azér én a betűket! Vagy legtöbbet legalábbis. Szóval olvasgatok ókor, mer kíváncsi vagyok: na nézzük, mi újság a szomszédba. És, hát itt van ugye ez a Svejk, vagy minek hívják a derék katonájukat. Aki végigkacsázik a világháborún, a két ballábával minden macskaszarba belelép – ennyi. Szép, szép, és nem állítom, hogy nem röhögtem rajta – de hát azér, hogy ez legyen nekik a nagy nemzeti micsodájuk, amitől el kell ájulni?? Hát csak próbáljuk meg odarakni petőfi mellé! "Egy gondolat bánt engemet, ágyba, párnák közt halni meg! Talpra magyar, hí a haza, rabok legyünk vagy szabadok", satöbbi – és mellette a Svejk. Uram Atyám!

Na, háét ezt magyarázom neked, más, MÁSFajta nép az, nem olyan, mint a miénk! Másfajta érzélem, másfajta erkölcs, más nívó!

Meg figyeld csak meg a történelmüket – micsoda egy történelem az! Ezeket is mindig akkor ette a fene, amikor nem kellett volna! Amikor meg kellett volna, akkor meg kushadtak. Ugye, mikor mink idejöttünk, ők szépen megpucoltak az Árpád apánk elől – hát még szép. De utána meg csak egyfolytába keverték a szart, de végig! Kezdve már a Husz Jánosukkal, akinek nem volt jó ez a római katolikus vallás – hát ha minekünk jó volt, őnekik mér nem volt jó? Most csak kérdezlek! No, a Mátyás király el is akarta foglalni őket is – és az kellett volna, pontosan az: Magyarországhoz csatolni az egészet, kész, pász! Csak ugye közbejött a török – a csehek meg röhögtek a markukba. Haj, ha a Mohácsi Vészt mink nyertük volna meg, utána jaj de szépen megfingattuk volna a cseheket is, édes jó Istenem!

LETTEK UTÁNA A Habsburgok, a német – na: hát a jó katonákat ki adta a hazának akkor is, az életünket meg a vérünket, mink, vagy tán ők? A hős Haidk–huszárok csehek voltak talán? Vagy hallottál te olyat egyáltalán, hogy "csehszlovák katona"? Mer én még nem! Negyvennyócba azután, amikor mink olyan szépen kiálltunk a szabadságér, küzdöttünk némettel, küzdöttünk oroszral, véreztünk – hol voltak a csehek? Kussoltak. Mer ők nem azt akarták, hogy Osztrák–Magyar Monarkia legyen, ők inkább Osztrák–Cse Monarkiát szerettek volna! Ahol a magyar csak olyan kis harmadik! Aztán a végén csak mink lettünk a dualizmusba a másodikak, nem ők, hehe – –

Jött akkor az első háború, megin harcolni kellett – a csehek nem megin csak lapítottak? Igen, mer inkább el akarták veszíteni a háborút! Miér? Hát hogy megnyerjék! Meg is nyerték – –

De jó, mondjuk hát mindenkinek olyan történelme van, amilyen történik vele. Meg nem is azt emlegetem fel, hogy Trianonba elvették a hazámnak majd a felét, habár az az igazság, hogy ezen se egészen vagyok még túl – hanem hát figyelj: amikor mink megcsináltuk a forradalmat meg a Tanácsköztársaságot, mit csináltak azalatt a csehek? Hátbatámadták a magyart. Mer az egy olyan nép! A Szovjetunióba meg, amikor a Lenin alatt a sok tízezer magyar hadifogoly hőiesen harcolt a proletárdiktatúráér, kikkel találtuk szembe magunkat megin? A csehekkel, haverom, a csehekkel! Mer ő nekik nem volt jó az internacionalista szocializmus!

Érted most már? Vagy soroljam még? Jött akkor emez a világháború, a második, amibe a magyar katona olyan bátran helytállva védte az ezeréves trianoni határainkat a Donnál, hogy még Kassát is visszakaptuk érte a németektől – és a csehek megin sehol. Mer még hadseregük se volt! Mer inkább hagyták, hogy a németek leszereljék őket, csakhogy ne kelljen a frontra menni! Még mondjuk a szlovákok valamennyire, na azok igen, azok be is vezették a fasizmsut egy időre – úghogy így akkor vissza is lett nekik csatolva Kassa. Jó, mondjuk utána már a szocializmust építették ők is, ugyanúgy, ahogyan mink, ha olyan nagyon sokra ők se jutottak vele —

Hanem akkor jött az ötvenhat. Amikor ez a kicsi magyar nép olyan rettentő szépen kitett magáér, hogy az egész Világ összecsapta a tenyerit – és emlékezzél haverom, hogy mit szóltak akkor a csehek? Hát azt szólták, hogy küldték a Kádárnak a három vagon gumibotot, hogy avval verje a magyart! Ennyi volt a csehszlovákoknak a szavuk ötvenhatba. Három VAGON gumibot! – hát tudom nagyon, mer én is ott voltam Rákosrendezőn, amikor pakoltuk ás a szerelvényből a teherautókba a tengersok prima csehszlovák gumibotot, evvel a két dolgos kezemmel hordtam én is a ládákat!

Na, jött akkor ugye hatvannyóc. Izgultunk, nem mondom, mégis, most mi jön ki ebből – hát aztán kijött ami kijött. Ahogy én már sejtettem is. Tartalékos honvéd voltam, augusztus 20-án berántottak, gyerünk hamar, fegyverbe, na, mondom, hát ennyi volt az egész, fújhatják a csehek is az emberarcú hogyishívjákot! Volt ott velünk egy kis csepeli fiú, egy vékonyka szerszámkészítő – ahogy beöltözünk, rájön a hopparé. Hogy ő nem megy! Nem is az, hogy bemajrézott, nem: hanem hát hogy ő egy ilyen szemétládaságba nem vesz részt! De csak úgy rázta az ideg, szabályosan!

Okos kölök vagy pajtás – mondom neki –, szóval hát te nem jössz. Hanem inkább önként jelentkezel főbelövésre! Nézz már végig a ruhádon – mondom neki –, katona vagy, vagy micsoda vagy? Hát akkor?! Meg – mondom –, még egyet súgok neked kiskomám. Mer nem olyan egyszerű ám ez, ahogyan te a pici agyaddal gondolod! Figyelj énrám – mondom neki –, ha mink most ezt a hülyeséget szépen, rendbe végigcsináljuk, könnyen kijöhet belő le Kassa! Vagy legalább is Érsekújvár! Erre nem gondoltál apám? Tudod mit szólt rá? Semmit se szólt. Csak odalépett énelém, aszt a szemembe köpött. Beleturházott az arcomba!

Nem érdekes: letöröltem, nem bántottam csórikámat, nem törtem össze érte. Hát egy idegbeteg ember, most mit csináljak vele? Meg különben is lefогtak a többiek – – Eltűnt aztán ez a csepeli gyerek, nem maradt mivelünk, elvitték kórházba vagy hová – –

Mentünk akkor. Uram Isten, látni azt a rengeteg eltaknyolt csehszlovákot! Már a határőr: *sírt!* Potyogott a könnye! Pííí, mondom, hát nem restelli ez magát?

– Kedves csehszlovák komám – mondom neki –, hát csak nem SÍROL? Ki látott már ilyet – egy KATONA! Nézzed: ez van – kész, jónapot. Most minek ezen így bőgni?

Mer én olyan vagyok: utálok a sírást. Pláne ha férfi sír! De még nőbe is. Ha mondjuk a feleségem elkezd valamiér: – Figyelj kisfiam, most vagy azonnal abbahagyod, vagy órbaverlek! Mer ezt NEM BÍROM! – Na erre abba is hagyja általába. De ha meg EMBER kezd el sírni – júúú, hát NEEM! Én szerintem MAGYAR EMBER NEM SÍR! Legföljebb a csehek. Na, hát ezek is: végig ott a falukon, ahol elhaladtunk, asszonyok, öregek, gyerekek, EMBEREK hosszú sorba – csuda tudja, énnekem valahogy jobban esett volna, ha inkább ránlőnek a padlásablakból – de nem: ezek csak bőgtek – –

Nem lett aztán semmi se Kassából, de még Érsekújvárból se, mer ugye amilyenek a ruszók – mindegy, kár erre szót vesztegetni – –

Figyelsz, haver? Jó vagyok nálad még egy menetre? Rizlingszilváni – nem szódával, Isten őrizze, tisztán!

Na – aszondja Karesz. – Szóval csak annyit akartam kihozni ebből az egészségből, hogy – hát a fene tudja – –

Mer közbe meg – –

Azon a héten én minden áldott este ott ültem a tévé előtt, de minden áldott este. Meg egyfolytába csak kapkodtam a kis rádióról a nagy rádióra, nagyról kicsire, egyik adóról a másikra, hogy melyik mond már valamit – én egész héten szünet nélkül csak arra voltam kíváncsi, hogy no hát mit ügyetlenkednek össze a csehek. Már a feleségem is utált érte, – Most nem elég, ha holnap megtudod a Nemzetből? Muszáj ÖRÖKKÉ azt a hülye dobozt nézni?! Elege volt már – hát megértem. Úgyhogy péntekre aztán ki is szaladt már a tőrésből – jövök pénteken a melóból, avval fogad:

– Figyelj – aszondja –, moziba megyünk. Vettem két jegyet!

– Jó – mondom –, de énnekem más az elgondolásom, menjél moziba inkább a gyerekekkel!

– Nem lehet – aszondja –, mer tizenhat éven felüli a film!

– Oké – mondom –, hát akkor vidd el anyádat! Mer nekem más dolgom van ma este!

Ugye: százezer ember az utcán, meg KÉTSzázezer, meg már HÁROMSZÁZEZER, a gumibotokat már tövig koptatták, és akkor aszondja a főkatona, hogy na ezt most már a fegyveres erők nem fogják tűrni, hanem – édes jó Istenem, hát mi lesz itt, Peking?! Jaj, akkor maradjanak otthon inkább, ne legyenek hülyék, hát – – Tisztára kiszárad az embernek a torka – –

Ani persze vágta a pofákat, a feleségem – rendbe, édes szívem, csak menjél már! A gyerek persze nekem maradt, hamar megtömt4m, ágyba dugtam, nyomás a tévéhez – –

Figyelsz, haverom? Az Istennek szórakoztatlak itt téged – érdekel egyáltalán??

Jaj Istenem!! Már amikor megláttam, hogy pezsgő süvegek, hogy feszegetik a dugót, fut a pezsgő szanaszét, a hajukba, le az aszfaltra, ott óbégat egymillió ember végig a Vacláv téren, durognak az üvegek – jaj, anyám! BÚÚÚ, hát győztek, GYŐZTÜNK?!! Énnekem olyan–de–olyan melegem lett, itt e, ITT, énnekem olyan forró lett a szívem!! Mint a pezsgő az üvegből ott Prágába, énnekem úgy szaladt ki a könny a szememből! Jaj, hát akkor ott hirtelen egy csehszlovák a kezembe kerül, hát én a seggit nyaltam volna ki! Én mint a dilinyós, estem neki a tévének, pusziltam a képernyőt, közbe a marha fejemmel még az üvegemet is fellöktem, nem is kaptam utána, itta a szőnyeg, ott egye a rosseb, igyon az is, a gyerek is előmászott, pucéran, hülyén, apu, mi van, semmi fiam, csak jujujujuj, ezt te még tényleg nem értheted, majd egyszer elmondom, eridj aludni, nem, gyere ide, meg akarlak csókolni – de énnekem úgy de úgy eleredt a könnyem, én úgy bőgtem, mint egy szaros kölyök! Nem szégyellem, mer jólesett, meg most se szégyellem, teelőttem, írj be a panaszkönyvbe, ha nem tetszik, hű basszátok meg, de szép volt, amíg élek, nem felejttem el, drágajó gyerekek, csehszlovákok – –

Haverom, jó vagyok nálad még egy eresztésre? Nehogy már megharagudj, amér egy kicsikét – állok én azér, meg mindjár rendbe leszek! Rizlingszilvánit tisztán – – Na, prosztata, vagy hogy mondják a csehek!

Published 2009–10–06
 Original in Hungarian
 Contribution by Magyar Lettre Internationale
 First published in Magyar Lettre Internationale 74 (2009)
 (c) Csalog Zsolt/Magyar Lettre Internationale
 (c) Eurozine